

Proč využít profesionálního audiovizuálního překladatele?

- Zajistí maximální srozumitelnost a přirozenost textu.
- Respektuje časování a formát videa.
- Ovládá kulturní adaptaci obsahu.
- Udrží konzistenci v průběhu celého díla.
- Šetří tvůrcům čas a možné náklady na budoucí opravy nekvalitního překladu.

K audiovizuální produkci neodmyslitelně patří i převod do cílového jazyka. Buď lokalizujeme zahraniční dílo do češtiny, nebo chceme uvést českou produkci v zahraničí. Tvorba audiovizuálního díla od prvotního nápadu po premiéru může trvat i několik let a podílí se na ní celá řada profesí; vedle scenáristů a producentů to jsou režiséři, kameramani, střihači, produkční a mnoho dalších pracovníků. Za výsledným dílem stojí rozsáhlá a komplexní týmová práce.

Kvůli domnělé rychlosti či úspoře někdy svěříme překlad, poslední dílek pomyslného puzzle, umělé inteligenci (AI) a následně ho dáme překladateli k posteditaci. Jenže AI často nechápe kontext a kulturní nuance, neumí přirozeně pracovat s rytmem vět, nedokáže vystihnout odlišné rejstříky postav, selhává u slovních hříček a neumí spolehlivě přenést emoce, jež jsou v audiovizuálních dílech mnohdy ukryty v pohledu, hudbě nebo rekvizitě.

Stále jsme totiž velmi daleko od toho, aby AI dokázala spolehlivě přeložit umělecké dílo, ať už audiovizuální, nebo literární. Předpřipravené strojové titulky či dabing, které má překladatel „pouze doladit“, jsou ve výsledku časově náročnější, než když má překladatel od začátku volnou ruku. Tento postup také může výsledné dílo ochudit o mnohá originální řešení, jejichž vznik je při posteditaci méně pravděpodobný, jelikož překladateli na ně už nezbývá mentální kapacita.

A úspora nákladů? Ta může být lákavá, ovšem je spíš zdánlivá. Vyplatí se jen do chvíle, než je nutné investovat výrazně více prostředků do následné posteditace.

Překladatelé si uvědomují, že se obor proměňuje, a nebojí se jít s dobou. Kurzy Obce překladatelů zaměřené na využití generativní AI v literárním překladu bývají zcela zaplněné. Překladatelé se celoživotně vzdělávají a osvojují si nové technologie. Odmítají však převzít roli pouhých editorů nekvalitních výstupů, které umělá inteligence vytvořila bez dostatečného porozumění textu, obrazu a kontextu.

Byla by škoda ztratit obecenstvo jen proto, že dabing „trhá uši“ nebo nekvalitní titulky působí rušivě. Stačí několik nepřirozených vět, a kouzlo příběhu se začne rozpadat: postavy přestávají být uvěřitelné, dialogy znějí prázdně a divák odchází. Ne kvůli samotnému dílu, ale kvůli tomu, jak bylo zprostředkováno. Tehdy totiž neselhává pouhá jedna složka, nýbrž vytrácí se celkový zážitek, na jehož vzniku se podílely desítky lidí. Selhání překladu tak může znehodnotit práci

všech, kteří na snímku pracovali, a to je cena, kterou by žádná zdánlivá úspora neměla ospravedlnit.

Překlad je most, který českému divákovi umožňuje propojení s dílem natočeným v zahraničí (a naopak zpřístupňuje české filmy zahraničnímu publiku). Nebořme tento most, naopak ho posilujme a pečujme o něj, protože právě díky němu může příběh oslovit i publikum za hranicemi svého vzniku.